

πού ἐπακολούθησαν... Οὐρλιάζοντας ἀπό φιλόστοργον πόνο, βλαστημέντας ἀπό ἀνίσχυρη λύσσα κι' ἀπό ἀπελπισία, ἀναστάτωσε κυριολεκτικῶς τῇ μεγάλῃ σκηνῇ, ψάχνοντας για τὸ παιδί του... "Ήταν τελείως ὄγνώριστος, ἀπάνω στὴν παραφορά του, δὲ τόσο ἰσχυρός αὐτὸς ἄνδρας, δὲ πάντα ψύχραιμος καὶ κύριος τοῦ ἑαυτοῦ καὶ τῆς κρισμάτωρες στιγμές ἀδύνι."

"Ω, γιατί νά μήν πάρη μαζί του στὴν ἔφοδο, τὸν ἀντημένον του γιατί... "Τηγέρα βέβαια κι' ἔκει ὁ δῆμεσος κινδύνους θανάτου!.. "Αλλά στὶς περιστάσεις αὐτές, τὸν κυριότερο ρόλο—στὴν ἀνθρώπην τόχη—τὸν ἔχει ἡ μοῖρα, τὸ «γραφτό!»... "Ἐνῶ τώρα, καὶ μάρεος νά μήν ἥταν ἀνίδνιον τοῦ θανάτου, βασινιστήρια φριχτά θά περίμεναν ἔξαπαντος τὸ ἀράγμενο, τὸ αἰχμαλωτισμένο μὲ τόση πανούργια λατρεύτερο παιδί του!

"Ήταν ὀλφάνερο πείδα, τὸ σατανικό σχέδιο τῶν Ἀράβων: "Η ἔφοδος ἐκείνη ἥταν πλαστή, προσχέδιασμένη... Ἐλγε σκοπό νά τραβήξῃ τὴν προσοχὴ τὸν κόμητος, καὶ τὸν ἀνθρώπων του, μακρά ἀπ' τὸν καταυλισμὸν κι' ἀπ' τὴ σκηνὴν τοῦ... "Ετοι, ἡ ἀμώμα τοῦ καταυλισμοῦ ἀδύνατησε, ἡ σκηνὴ τοῦ κόμητος ἔμεινε σχεδὸν ἀφρούρητη, καὶ τὸ εἰδικὸ δάποστασα τῶν Ἀράβων—μή βρίσκοντας ἔκει ἰσχυρή ἀντίσταση—κατώρθωσε νά αἰχμαλωτιστῇ καὶ νά ἀπάντη τὸν Ἐπιδοφόρο!

— Παιδί μου!.. "Ἐπιδοφόρος!.. Παιδί μου, ἀγαπημένο, τί θά πη τώρα ἡ μητέρα σου!.. Τί θά σκεφτῇ γιά μένα, ποὺ δελτηκτὰ τόσα ἀρέλης, τόσο ἀδένιος κι' ἀνίδνιος νά σὲ ὑπερασπίων; .." Ω, παιδί μου, παιδί μου, πού είσαι;

"Ἔτοι ξεφώνιες διαρκῶς, μὲ σπαραγμένη φωνή, δὲ κόμης, τρέχοντας ἔξαλλος δῶ κι' ἔκει καὶ ψάχνοντας μέσα στὴ σκηνὴ του καὶ στὰ γύρω τῆς ὑψηλώτατης... "Ο πόνος του, δολφάνερος τώρα στὸ λαμπρὸ φῶς τοῦ ἡλίου πού είχε ἀντεῖλει, παραμόρφω τὸ πρόσωπό του καὶ προξενοῦσε μιὰ βουβή θύλιψι στούς ἀφωσιωμένους ναυτες τοῦ... Οὔτε ἔκεινοι, οὔτε δὲ λακωβάς, τολμούσαν νά βγαλούν λέξι, μπρὸς στὸν τρομερὸ σπαραγμὸ τοῦ κυρίου του... Κι' οὐ! "Ἀράβες ἀδύκη τῆς συνοδείας του, παρ' ὅλη τὴ σταϊκότητα καὶ τὴ μοιρολατρεία τους, δὲν ἔμεναν δασύγκινητοι: Μαζεμένοι σὲ μιὰ πυκνή δύάδα, καὶ τραγήμενοι παράμερα, ἔννοιωθαν ώς τὰ βάθη τῆς ψυχῆς των τόν πόνο τοῦ πατέρα κι', ἔστελλαν ψυθυριστὲς κι' εδλαβικές προσευχές, στὸν Ἀλλάχ καὶ στὸν προφήτη Του τὸν Μωάμεθ..

— Ή ενταστὶς τῆς συγκινήσεως καὶ τοῦ σπαραγμοῦ τοῦ Μοντεχρήστου, λύγισε ἐπιτέλους τὰ νεύρα του, καὶ τὰ χαλάρωσε...

— Ο σιδερένιος αὐτὸς ἄνδρας, βλέποντας ἀκραπερές πειδά τὶς προσπάθειές του, σωριάστηκε σ' ἕνα κάθισμα κι' ἀκούμπισε τὸ κεφάλι του στὰ χέρια...

— Αρχίσε νά κλαίη βουβά, πονεύμενα... — Ναι, ἀρχίσε νά κλαίῃ σὸν ἄνθρωπος, δὲν περάνθρωπος ἔκεινος ἄνδρας!.. Γρίαντα δλόκηρα χρόνια είχαν νά δοῦν δάκρυαν ἀνακουφιστικό, τὰ στεγνά κι' φλογερά του μάτια!.. Τριάντα δλόκηρη χρόνια, είχε δὲ κατάδερη καὶ πολυβασανισμένη ψυχή του, νά νοιάση τὴν παρήγορη δροσία τοῦ ἀνθρώπινου δάκρυου!.. Καὶ γιατὶ πρώτη φορά, σ' αὐτὰ τὰ τριάντα δλόκηρα χρόνια μιὰς ζωῆς πολυκύμαντης καὶ περιπτετώδους, ἔννοιωσε τόση ἀδυναμία δὲ δραστήριος κι' ἀστάλεινος Μοντεχρήστος.

— Ξαφνικά, σκίρτησε... Σήκωσε τὸ κεφάλι του, κύτταξε τὰ νευρώδη χέρια του, καὶ τὰ εἶδε μουσκεμένα ἀπό τὰ δάκρυα, δάκρυα!.. "Ελκαίγε λοιποῦν!.. Αὐτός!.. Α ὦ τὸ κι...!"

— Ετριξε ἄγνια τὰ δόντια του τόπε, δὲ κόμης κι' ἀναπήδησε δρόμος; Τὰ μάτια του πέταξαν φλόγες, καὶ τὰ τελευταῖα ἔγνων δάκρυάν του στέγωσαν; σάν νά τὰ ἔξαπτισε δὲ φλογερή δάστραπτο τοῦ βλέμματός του.

— Εσείς τὸ κεφάλι του, μὲ στυγνὴ ἀπόφασι... Τὰ πυκνά μαλλιά του ἀνέμισαν, σάν χάττη λιονταριοῦ...

— Κι' ἀπ' τὰ πλατειά του στήθη, ἐπιδόθησε ἔντονα, κυριαρχικά, κι' κραυγή:

— Καβαλλικέψτε τ' ἀλογά σας!.. Γρήγορα!.. Ἐμπρός, γιά τὴν Οὐδάργκλα!

KB'

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΗΝ ΠΕΘΑΝΗΣ

Σὲ προηγούμενο κεφάλαιο, ἀφήσαμε τὸν λοχαγὸ Ζωλιέτ τη στιγμὴ πού ὠρμούσαν στὸ κελλὶ του μᾶς δύάδα ἀπὸ ἔξαγρυψμένους "Ἀράβες". Τρομέρη ἥταν ἡ στιγμὴ αὐτῆς, κι' δύμως δὲ νιστυχής δέινωματικὸς τὴν ἀντιμετώπιες σάν στιγμὴ λυτρωμοῦ κι' ἀνακουφίσεως: Θά τὸν σκότωναν βέβαια, θά τὸν ἔσθαζαν δίχως οικτὸ, ἀλλὰ θά γλωτωνε ἔπι τέλους ἀπ' τὸ πολύμηνο πατρώριος τῆς ἀπαστολῆς φυλακίσεως του...

— Αλλά κατὰ τὴν ίδια ἐκείνη στιγμὴ καὶ μέσα στὸ ὄγροσκότεινο κελλὶ τῆς φυλακῆς του, μιὰ ἀλλή φωνὴ ἀντήχησε:

— Λοχαγέ, πρέπει νά μήν πεθάνη!

— Είχε τὸν τόνο τῆς λαχτάρας, ἡ μωστηριώδης αὐτὴ φωνὴ... Κι' ἡ φράσις εἰπώθηκε σὲ ὀλοκάθαρη Γαλλική γλώσσα, τὴν δοπια γιά πρώτη φορά τώρα ἀκούγει σὲ νεαρός δέινωματικός, ἀπὸ τότε πού τὸν ἀλυσοσόδεσαν μέσα στὸ φριχτὸ «μπουδροῦμι» του...

— Λοχαγέ, πρέπει νά μήν πεθάνη!

— Ω, κι ἀλλόκοτη αὐτὴ συμβουλὴ ἥταν ἐλκυστική καὶ πρακτικώτατη!.. Καὶ χωρὶς ἀμφιβολία, εὑχαρίστως θά σύμμορφωνταν μὲ αὐτὴ δὲ λοχαγὸς Ζωλιέτ, ἀν μποροῦσε!... "Άλλα κατὰ τὴν κρίσιμη ἐκείνη στιγμή, ἀλυσοσόδετος δηπως ἥταν κι' ἔξαντλημένος ἀπ' τὸ πολύμηνο μαρτύριο του, τοῦ ἥταν ἀδύνατο ν' ἀντισταθῇ καὶ νά ὑπερασπίζῃ ἀποτελεσματικά τὴ ζωὴ του ποὺ κινδύνευε... Γι' αὐτό, τὸ μόνο πού μπόρεσε νά κάνει, ἥταν νά σηκωθῇ μὲ δυσκολίτι δρόδος, νά σταυρώσῃ τὰ χέρια στὸ στήθος του καὶ ν' ὅντιμετωπίσῃ τοὺς διολόφους τους δτρόματα καὶ υπέρφανα...

— Εκείνοι δὲν τὸ σκότωναν δύως, δηπως περίμενε δὲ ἀτυχῆς "Αλβέρτος, βλέποντας τὴ λύσσα τους..." "Ωρησαν μονάχα ἔναντι τους καὶ, πρὶν περάσουν λίγες στιγμές, τὸν ἀρπάξαν, τὸν ἔβλαψαν καὶ τὸν ἔσυραν ἔξω τοῦ κελλού του.

— Ήταν φανερὸ δτι δόχιλος τῶν μανιακῶν "Ἀράβων, τὸν τραβοῦσσαν ἔχω ἀπ' τὸ δόχιλο τῶν φυλακῆς του, δχι—φυσικά—γιά νά τὸν ἐλευθερώσῃ, ἀλλά γιατὶ νά τὸν ὑποβάλλει ίσως σὲ ἄργο καὶ μαρτυρικό κάθατο.

— Δὲν πρέπει νά πεθάνη!.. Είνε κρίμα, νεαρὲ λοχαγέ μου! Σανακούστηκαν πάλι ἡ αἰνιγματικές αὐτές φράσεις, πιὸ ἀδύναμες δύμας τώρα... Τὶς ἀρπάξε τὸ αὐτὸν τὸ μισθωτικό ἄπτη τὴ βιάλα κακομεταχείριστο λοχαγοῦ, τὴν δράσα ἀκριβῶς ποὺ οἱ ἀπραγεῖς τὸ τραβοῦσαν μαζὸν τους, ἔχω ἀπ' τὴν πόρτα τοῦ πλαίνον κελλιαὶ!... Ποιοὶ τάχα νά ἥταν φυλακισμένος, στὸ πλαίνο μὲ τὸ δικό του ἐκείνο κελλή!.. Καὶ πόση ἀφηφησιά στὸν θάνατο ἐπρεπε νάγκη αὐτὸς δὲ ἀγνωστος φυλακισμένος, γιά νὰ τὸλμάνη νὰ διλῆ—δυό φορές τώρα—τέτοιες συμβούλες, μπρὸς στὰ πλήθη τὸν ἔξαλλων δημητῶν τους;

— "Ο Αλβέρτος, αἰμάτωφυρος ἀπ' τὰ χτυπήματα, ζαλισμένος ἀπ' τὶς ἀγριες φονές καὶ μουδισμένος ἀπ' τὸ ἀποτικτικό φιλοτρόπο του, δὲν ἥταν σὲ κατάστασι νά σκεφθῇ ἢ ν' ἀντιληφθῇ καθαρά τὸ περιβάλλον... "Ενοιωσε μονάχα, δτι τὸν τραβοῦσαν τώρα ἔσα στὴν αὐλὴ τοῦ φρουρίου κι' δτι τὸν ἔδεναν δρόσι σ' ἔνα στερεό καὶ ψηλὸ πασαλομηπηγμένον στὴ γῆ..."

— Εκατοντάδες φανατικῶν μωαμετανῶν "Ἀράβων γέμιζαν τὴν αὐλὴ ἐκείνη... Στὴν ἔμφαντι τῆς ουνοδείας πούφερε τὸν "Αλβέρτο, ή μανία τοι συνεντρωμένου πληθυσμούς ἔσπασε σὲ δλαλαγμάδιοις.

— Θάνατος!.. Θάνατος καὶ σ' αὐτὸν καὶ στοὺς ἀλλούς λαζαρουσιούς... "Ἄς χάσουμε τὸ αἷμα τους γιά θυσία στὸν "Αλλάχ!

— Ο αὗτης "Αλβέρτος, μισθωτοὶ τὰ φωλέαντα, ἀπό τὸν ἡλίο μάτια του... Η σκοτεινὰ τῆς φυλακῆς ἥταν ἔξαντλημένη στὸ φῶς...

— Στὸ μισθωτοὶ μάτια τους αὐτὸς τὰ μάτια του πόνεσαν καὶ ξανακλείστησαν... "Άλλα καὶ γρήγορη ματιά πούριξε γύρω του ὃ νέος, ήταν ἀρκετὴ γιά νὰ τὸν πλησσοφορθῇ γιά διὰ μοιραίας καταμετῆσης τοῦ χωρού πάντας τὸν ἡλίον: Πλάσι του, καὶ καταμετῆσης στὴ χρονική παρέα της αὐλῆς, δεκατριάχων ἀλλοὶ πάσσαλοι, ἀπαράλλαχτοι μ' αὐτὸν στὸν ὅποιον δὲν θεμένος δὲ ίδιος, ήσαν μπηγμένοι στὸ χωματό. Καὶ δεκαοχτών δλλοὶ δυστυχεῖσαν Γάλλοι αἰγαλάωτοι, φυλακισμένοι κι' αὐτὸν στὸ ίδιο φρούριο, ήσαν δεμένοι ἔνας-ἔνας στοὺς πασσάλους ἔκεινους, ἔτοιμοι νά υποστοῦν ἀπ' τοὺς φανατισμένους "Ἀράβες δ θεός ξέρει τὶ είδους τρομερό μαρτύρια!

— Ξαφνικά, τὸ πανδαιμόνιο τῶν κραυγῶν καὶ τῶν ἀλλασμῶν ἔπει τόπουσα... "Ἀπόλυτη σιγαλιά ἐπικράτησε τόπε... Παραενεμένος δ τὸν Αλβέρτο γιά τὸ ἀπροσδόκητο αὐτὸν φαινόμενο, ριψοκινδύνεψε καὶ πάλι ν' ἀνοίξη σιγάσιγά τὰ μάτια του, καὶ νά κατέκαινη γύρω της ίδιας του... Στὸ χέρι του κραύοδεν ἔνα κυριότερο κοφτερό καὶ κοφτερό, τὸ δόπιο δστραφειτε ἀπασίσια στὸν ἡλίο..."

— Στὰ μάγουλα του τὸ λιόδαρκα, ξεχώριζαν καθαρά δυά δστραφα ἔξακτινα καὶ χρυσά, στηματισμένα μὲ τέχνη ἀφαστήση ἀπὸ ένα στὸ κάθε μάγουλο!

— "Ωστε κι' αὐτός, λοιπόν, δηπως, δηπως ἡ Μεζδέ, ἀνήκει στὸ φριχτό τημῆτα τῶν Δημητῶν, τῆς ἀντιχριστιανικῆς ὀργανώσεως τῶν μωαμετανῶν Χουάνων!

— Τὰ πλήθη, μὲ πρόσωπα λαμπερά ἀπ' τὴν αιμοδύψη χαρά τους, κρατούσαν τὴν ἀναπνοή τους... "Ο παραμικρός ψιθύρος δὲν ἀκούσανταν, κατὰ τὴν ἀγνώιων ἐκείνη στιγμή... Κι' δὲ σαντακόδη δημιούς δλλοὶ καὶ πλησίαζε περισσότερο πρὸς τὸ ἀτυχό—καὶ σφιχτοδεμένο στὸν πάσσαλο—θύμα του!"

— "Εφτασε πάντα κοντά του... Καὶ ξαφνικά, τὸ πλαισιμένο μὲ τὸ γιαταγάνι χέρι του, δημένισε βίσια στὸν δέρα... "Η ἀστραφερή καὶ κοφτερή λεπίδα σφύριδες, διέγραψε ταχύτατη καὶ λοξή τροχιά, καὶ τὸ κεφάλι του φωτισθεὶς Γάλλους διχαλάωτου, κυλίστηκε αἵματοβρέχοντο δυό-τρια βήματα πιό πέρα!

— "Αγιροὶ ἀλλαγμοὶ χαρᾶς κι' Ικανοποιήσεως βγήκαν ἀπ'

τὰ στήθη τῶν φανατικῶν Ἀράβων:

— Δοξά στὸν Ἀλλάχ... Κατάρα καὶ θάνατος στοὺς ἀποστοὺς! Θάνατος καὶ σφαγὴ σ' ὅλους!

Ο δῆμος ὑποκλίθηκε μπρὸς στὰ μανιακά ἐκεῖνα πλήθη, μὲ ἔκφρασι ἀγρίας ὑπερφανίας... "Ἐφέρε κατόπιν τὸ ἀιματωβα- μένο γιαταγάνι στὰ χειλὶ του κι' ἔγλυψε—γιὰ «γοῦρι», σύμφωνα μὲ τὴ φρικιαστικὴ πρόληψη ποὺ ἐπικρατοῦσε στὴ φυλὴ του—λίγο ἀπὸ τὸ ἀγνιστὸ ἀιματο τοῦ πρώτου θύματος του..."

Κι' ὅστερα, πλούσασε τὸν πλαίνον πάσσαλο, γιὰ ν' ὕρογύ δημαρχὸς τώρα, πλούσασε τὸν πλαίνον πάσσαλο, γιὰ ν' ἀποκεφαλ- οῦ μὲ τὸν ἰδιο τρόπο τὸ δεύτερο θύμα του!

Οι "Ἀράβες" ἀγοραχήναται ἀπὸ ἀγαλλίασι κι' ἀπὸ αιμόδιψη ἡδονῆς, συγκρήτησαν πάλι τοὺς ἀλλαγμούς των... Και νύρια βαθύτατη σιγαλιά ἀπεικονίζει τὸν πόλεμον μὲ τὸ φρίχτον θέαμα ποὺ ἀντίκρυσαν, καὶ νοιώθοντας τὴν τόχην ποὺ περίμενε κι' αὐτά, εἶχαν ἐπίσης "βούρτσα", μουσιασμένα καὶ τρομοκρατημένα...

Κι' ὁ Ἀλβέρτος Ζωλέιτ, ἔχοντας τὴν τραγικὴ μοῖρα νὰ εἰναι τελευταῖος, συγκέντρωσε δῆλη τὴ σκέψη στὸν ἄγα- πημένην τοὺς μητέρας, ψιθύριζε ἀδιάκοπα μὰς κατανυκτικὴ προ- σευχὴ στὸ θέο, κι' ἐτοιμάζοταν γιὰ τὸ θάνατο γαλήνιος κι' ἡ- ρωϊκός: Μήπως δὲν ήταν λυτρώματος ἡ θάνατος, ὑστερά τὸ δέσμονα ἀνεκδίγητα μαρτύρια ποὺ ὑπέστη, φυλακισμένος ἐπὶ μῆνες, κι' ἀνάγκασμένος τώρα νὰ παρευρεθῇ στὴν διανορθ σφαγὴ τῶν δμοφόλων του;

— Φτωχὴ μου, μητέρα! ψιθύριζε μὲ σπαραγμὸ δ νέος, ἔχοντας συκρυπτὸ τὸ κεράλι του καὶ σφιχτοκλεισμένα τὰ μάτια του, γιὰ νά μή βλέπει.

"Ἄχ, ἀν μποροῦσε, ἀν δὲν ήταν δεμένος, θά βούλωνε καὶ τ' αὐτίά του, γιὰ νά μήν ακούει τὰ χαρούμενα σύριγλασματα τῶν 'Αράβων.

— Λοχαγέ μου, πρέπει νά μή πεθάνη! ἀκούστηκε, γιὰ τρί- τη φορά, πάλι ἡ μυστηριώδης αὐτὴ φράσις.

Ο Ἀλβέρτος διαντρίχιασε καὶ συγκλονίστηκε... "Ἀνοίξει τὰ μάτια του, κύπτας μὲ λαχτάρα δόλγυρά του καὶ προσπάθησε ν' ἀνακαλύψῃ ἀπὸ ποὺ ἔρχόταν ἡ αιγαλησιακὴ φράσις καὶ ποιός τοῦ τὴν ψιθύριζε, τρεῖς φορές τώρα. Τὸν εἰρωνευόντους, λοιπόν: "Ἐπαίξαι τόσο ἀ- σπλαχνα, λοιπόν, μὲ τὴ φρίχτη του θέοι καὶ μὲ τὸ μαρτύριο του;

Τὸ δέλματα του τότε, σὰν τραβηγμένο κυριαρχικά ἀπὸ μα- γνήτη, καρφώθηκε στὸν προτε- λευταῖο πάσσαλο, ἀκριβῶς δῆλα δή στον πλαίνον τοῦ... "Ἐνα δλά- λοκοτο ἀτομο—Γάλλος κι' αὐ- τός, ἀλλὰ μὲ πολιτικὴ ἐνδυμα- σία—ήταν δεμένος στὸν πάσσαλο ἔκεινον... Καὶ τὸ δλάλοκοτο ἀτο- μο, μοδίς εἰλεῖ δή το ὁ Ἀλ- βέρτος τὸν κυττούσε—ἐπιτέ- λους!—χαμογέλασε καὶ ξανάψ- θυρίστι :

— Λοχαγέ, δὲν πρέπει καὶ δέν δέ σ' ἀφήσω νὰ πεθάνῃ!

Στὸ δρκίζομαι σ' δῆλους τοὺς ὅγιούς τοῦ Παραβείσου καὶ σ' δῆ- λους τοὺς γενειοφόρους σατανάδες τῆς Κολάσεως!

Ο Ἀλβέρτος ἔκθαμψε, λίγο ἔλειψε νὰ ξεφωνίσῃ ἀπ' τὴν κατάπληξη του!

"Ωστοῦν, ἀφορμὴ τῆς καταπλήξεως του δὲν ήσαν τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ παρτέδουν ἀτομού, τὰ δοτοῦσα σταρόμοις στιγμές—στιγμές διέμενου προσεγγίσεως τοῦ θανάτου—ξεμοιάζαν μὲ σπαρακιατικὴ εἰρώνα εἰς βάρος του, ἡ τούλαχιστον μὲ λόγια ἐνός δυστυχοῦ τρέλλων!... "Οχι! Αφορμὴ τῆς καταπλήξεως τοῦ Ἀλβέρτου ήταν τὸ γεγονός—τὸ ἀπότελετο σχεδὸν κι' ἀ- προσδίκτο, δή το ὁ συγκατάδικος του ἔκεινος, ξεμοιάζει μὲ κα- ποιον ποὺ στενεύει ἀλλοιε, γνωριμό του!..

Μά ποιος: Ποιός ήταν;

Βασάνιζε τὸ μωσάλ του δ Ἀλβέρτος, προσπαθῶντας νὰ θυμηθῇ. Για νὰ βοηθήσῃ καλύτερα τὸ ἐπίνυμα τῆς μημῆς του, δρχίσει νὰ πειρεγγάζεται μὲ ζήρη προσοχὴ τὸ ἀτομο αὐτὸν. Κι' ἐνώ η σφράγη γύρω των ἔξακολουθοῦσε ἀνατριχιαστικὴ, καὶ ζύγωνε καὶ στοὺς ἴδιους τώρα, τὸ δλάλοκοτο ἀτομο χαμογε- λοῦσε μὲ μακαριότητα στὸν Ἀλβέρτο, λέει καὶ τὸν προκαλοῦ- σε σε τὸν θυμηθῆ ποιός ήταν!

Πανύψυλος δ μωσηρώδης αὐτὸς δεσμωτής, φρικιαστικῆς ἐπίσης λιποσαρκίας, μὲ μακρόστενο σῶν νυφίσας πρόσωπο, μὲ τεράστιο σῶμα, καὶ μὲ μάτια μικρούλικα, δείκνυται καὶ φλογερά, ξεμοιάζει περισσότερο μὲ διαβολικὸν βρυσόδακα, παρὰ μὲ δνηθρωτό. Καὶ θά ήταν πραγματικὸς διάβολος, προ- ξενῶντας τρόμο γύρω του, ἀν τὸ χαμογέλο του, καὶ τὰ σάν- χανδρες μάτια του, δὲν ἀκτινοβολοῦσαν ἀπὸ ἀφθαστη καλω-

σύν!

— Θεέ μου, ποὺ καὶ πότε ξανάχω δῆ τὸ παιδικὸ αὐτὸ χα-

μόγελο;... Ψιθύρισε δ Ἀλβέρτος. Ποῦ καὶ πότε ξανάχω δῆ ματα- δύαθδα αὐτὰ μάτια, τὰ ἀπαράλλαχτα μὲ μάτια ἀκακου δριοῦ;

Καὶ ξαφνικά, σὰν νὰ ξεγέλισαν μονομάδη μέσα στὸ μα- λό του τὰ κύματα τῶν παλαιῶν του ἀναμήσεων, δ Ἀλβέρτος

ξανάπει χαρούμενα καὶ φωνάζει:

— "Α, μά σεῖς είστε!... Ο δημοσιογράφος Γκρατιγέ!... "Ω,

δέν γελούειμα!... Είστε δ συνεργάτης τοῦ διαγηπμένου φί- λου μας τοῦ κυρίου Μπωσάμη!... Τι συνάντησις, θεέ μου!

— Να, ἔγώ είμαι! Βεβαίωσε μὲ λαχταρισμένη φωνή, δ

ἀλλόκοτος τοῦ περόπερ, καὶ τὸ χαμόγελό του, ἔγινε ποὺ διάτατο

ἀκόμη, καὶ ποὺ λαμπερό ἀπὸ ἀφελῆ καλωσύνη. Σᾶς γνώρισα

διμέσας, κούρις ὑποκρίμην τὲ Μορσέφ, δταν πήγαιναν νὰ σᾶς κλειδώσουσαν στὸ κελλή σας πρὸ τριῶν περίπου μηνῶν!... "Ἐγώ

κιμούν δῆδη φιλακισμένος, στὸ πλαίν με τὸ δικό σας κελλή...

Καὶ σάς είδα, τὴ στιγμὴ ποὺ σᾶς περνοῦσαν τὸτε ἀλυσοδε- τον, δπ' τέν διάδρομο!... Μά δὲν μποροῦσα καὶ νὰ σᾶς μιλή- σω, ἐπὶ τόσους μῆνες; Είχε διαφράγμα φιλωτρο στὸ στόμα μου, τὸ δόπιο μολύς θέση τη νύχτα κατώρθωσα ν' ἀποσπάσα!... Τότε δέρκιβως,

— "Ωραία ή συμβούλη σας, παληή κι' ἀγαπητέ μου φίλε!

διέκουσε δ Ἀλβέρτος ἀδυνάτωντας νὰ συγκρατήσῃ ποὺ περι- κρόμελο. Ἀλλά ἔχηγεται σου πρῶτα μιὰ ἀπόρια μου: Πῶς

τρώγατε τόσους μῆνες, μὲ τὸ φίλωτρο διαφράγμα στὸ στόμα σας... Καὶ γιατί, ξέαριτεκιών γιὰ σᾶς νὰ ληφθῇ αὐτὸ τὸ μέ- τρο τῆς φιμώσεως τοῦ στόματος σας;

— "Ἐνος γέλιο σιγαλα καὶ χαχανιστὸ τέντωσε τὸ ἀπέργυα- πο στόμα τοῦ Γκρατιγέ, τὸ δόπιο πήρε ἔτσι τὶς μετριόφο- νες διαστάσεις στοματικο πγασιοῦ!... Κι' δημοσιογράφος ἀπο- κρήθηκε:

— Νά σᾶς πῶ, λοχαγέ μου: Θέλησα γιὰ πρώτη φορά, νὰ προσηλυτίσω στὸ Χριστιανισμοῦ τὸν μουσουλμάνο δεσμοφιλα- κά μου!... "Εκεῖνος δημός, ἀνεπι- δεκτος μαθήσεως, μοδ ὥρωντες τὴ ράχη μὲ ἔνα αὐθαδέστατο καὶ βαναυσο μαστίγιο, τὸ δόπιο κρατοῦσε στὸ χέρι του... Καὶ γιά νὰ μὴν ὑποκύψῃ τυχών— στὸ μέλλον—στὸ πειραματ τῆς ἀλ- λαξιοπιστίας, μοδβαίες ἔνα φίλωτρο στὸ στόμα, γιὰ νὰ μήν ποποῶ πιὰ νὰ τοῦ μιλῶ καὶ νὰ τὸν κατηχῶ!... "Οταν μοσθενε τὸ φαγητό καὶ τὸ νερό, μοδ- βαγε τὸ φίλωτρο. Τότε, ἔτρω- γα κι' ἐπινα ἐπὶ παρουσία του— ἀπαγορευομένης τῆς συνιμιλίας ἐπὶ ποινι μαστιγώσεως— κι' δταν χόρταινα καὶ ξεδιψούσα, μοδ ξανάβανε τὸ φίλωτρο κι' ἔφευγε βιαστικός!... 'Αλλά...

Δέν πρόλαβε νὰ προχωρή- ση περισσότερο στὶς ἀπικαρί- κι, ἐνδιαφέρουσες ἐκμωστρεύ- σεις του δ ἀνεκδιγητος Γκρατι- γέ: Ο δῆμος είχε φάσει, ἐν- τωμεταξεύ στὸν πλαίνο του δέ- κατο εβδόμο πάσσαλο, τὸ για- ταγάνι του είχε σφυρέψει πέν- θιμα γιὰ δεκάτη εβδόμη φορά, καὶ τὸ κεφάλι του δυστυχούσ- Φου!

— "Ε; μουρμούρισε μὲ ἀπορία δ Γκρατιγέ, κυττάζοντας

μὲ γουρδλάμενα μάτια τοῦ καμένο εκεῖνο κεφάλι. Δλαδή, ἔ-

φτασε κ' σειρά μας; Κι' δημός δὲν πρέπει νὰ πεθάνης, μι- κρέ μου λοχαγέ...

Κύριπασε δ Γκρατιγέ, γιατὶ δημός ήταν ἀντίκρυ του τώρα. Τὸ φυσικό γιαταγάνι του κόκκινο κι' ἀπαλοίσι, ἀνέμισε

στὸν δέρα γρήγορα, παντζούντας τὴ γῆ μὲ ζεστές σταλαγμα- τίες αίματος. Ο 'Αλβέρτος ἔκλεισε τὰ μάτια του, γιὰ ν' ἀπο- φύγῃ τὸ διατριχιαστικό θέαμα.

Μὰ δ Γκρατιγέ, αντίθετα, τὸ δρόμον ε. Καὶ κάτι πήγε νά

πη-τὸ τι, δ θέδει κι' ψωχή του ήσερε—στὸν συνωφρυωμένο

καὶ μεθυσμένον ἀπ' τὴν αιματοχυσία, δημό.

— Αλλά τὴ στιγμὴ ἐκεῖνη ἀκριβώς, βροντερές ζητωκραυγές

ξέσπασαν ἀπ' τὰ στόματα τῶν συγκεντρωμένων 'Αράβων:

— 'Ο όρχηγος μας!... Ήθε δ όρχηγός μας!... Ζήτω δ ἀντι- βασιλεύς Μωχάμετ-μετέν-'Αβδάλλαχ!... Ζήτω δ όρχηχουμανος!...

Τὸ αιματωμένο χέρι του δημίου ἔμεινε μετέωρο. "Υστερα

τὸ γιαταγάνι του σκουπίστηκε στὴ βρωμερή βεδουινή χλα- μύδα του, μπήκε στὴ θήκη, κι' δημόιος—δφήνοντας ζωντανούς

τὸν Γκρατιγέ καὶ τὸν λοχαγό Ζωλέιτ—έτρεξε κι' αὐτὸς νὰ ύποδεχτῇ τὸν όρχηγό του, ένωντας τὶς βραχινές ζητωκρα- γές του, μὲ τὶς ζητωκραγές τῶν δλλων.